

Doanh nghiệp Việt trước yêu cầu phát triển bền vững

14:31 05/06/2026

Chưa bao giờ cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam đứng trước nhiều cơ hội phát triển như hiện nay. Song cũng chưa bao giờ áp lực cạnh tranh lại lớn đến vậy. Từ những biến động của kinh tế toàn cầu, xu hướng bảo hộ thương mại, yêu cầu giảm phát thải carbon đến các tiêu chuẩn ngày càng khắt khe về môi trường, lao động và quản trị doanh nghiệp, tất cả đang tạo ra một cuộc sàng lọc mạnh mẽ đối với khu vực doanh nghiệp.

Sàng lọc từ những biến động của thị trường

Những con số thống kê trong những tháng đầu năm 2026 phản ánh khá rõ bức tranh này. Theo số liệu của cơ quan thống kê, trong 5 tháng đầu năm, cả nước có hơn 142,6 nghìn doanh nghiệp thành lập mới và quay trở lại hoạt động, tăng 27,6% so với cùng kỳ năm trước, phản ánh niềm tin của cộng đồng doanh nghiệp vào triển vọng phục hồi và tăng trưởng của nền kinh tế. Đây không chỉ là sự gia tăng về số lượng mà còn cho thấy sức sống của khu vực kinh tế tư nhân – một trong những động lực quan trọng của tăng trưởng.

Tuy nhiên, ở chiều ngược lại, khoảng 129,2 nghìn doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường dưới các hình thức khác nhau, tương đương bình quân gần 25,9 nghìn doanh nghiệp mỗi tháng. Đáng chú ý, số doanh nghiệp hoàn tất thủ tục giải thể tăng tới 99,1% so với cùng kỳ năm trước. Điều này cũng cho thấy áp lực cạnh tranh, chi phí sản xuất, biến động thị trường và yêu cầu ngày càng cao của quá trình hội nhập vẫn đang tạo ra sức ép lớn đối với nhiều doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Thực tế cho thấy, trong môi trường cạnh tranh ngày càng khốc liệt, chỉ những doanh nghiệp xây dựng được nền tảng quản trị hiệu quả, không ngừng đổi mới sáng tạo, chú trọng chất lượng sản phẩm và thực hiện tốt trách nhiệm xã hội mới có thể duy trì tăng trưởng dài hạn. Nói cách khác, điều quyết định sức mạnh của doanh nghiệp không nằm ở việc thành lập được bao nhiêu doanh nghiệp mới, mà ở việc có bao nhiêu doanh nghiệp đủ năng lực tồn tại, phát

triển và tạo ra giá trị bền vững cho nền kinh tế.

Từ đó đặt ra một câu hỏi đáng suy ngẫm: Vì sao có những doanh nghiệp vẫn duy trì được đà tăng trưởng ngay trong giai đoạn khó khăn, trong khi nhiều doanh nghiệp khác buộc phải thu hẹp sản xuất hoặc rời bỏ thị trường?

Trong môi trường cạnh tranh ngày càng khốc liệt, chỉ những doanh nghiệp xây dựng được nền tảng quản trị hiệu quả, không ngừng đổi mới sáng tạo mới có thể duy trì tăng trưởng dài hạn. Ảnh minh họa

Các chuyên gia kinh tế cho rằng, điểm khác biệt nằm ở năng lực thích ứng và tầm nhìn phát triển dài hạn. Trong bối cảnh thị trường biến động nhanh chóng, mô hình tăng trưởng dựa chủ yếu vào lao động giá rẻ, khai thác tài nguyên hoặc lợi thế ngắn hạn đang dần bộc lộ những hạn chế. Thay vào đó, doanh nghiệp muốn tồn tại phải xây dựng nền tảng phát triển bền vững dựa trên chất lượng sản phẩm, đổi mới sáng tạo, quản trị hiện đại và trách nhiệm với xã hội.

Giới chuyên gia cũng nhận định, quá trình hội nhập kinh tế quốc tế đang làm thay đổi các tiêu chí đánh giá năng lực doanh nghiệp. Nếu trước đây lợi thế về chi phí hay quy mô có thể tạo nên sức cạnh tranh, thì hiện nay các yếu tố như quản trị minh bạch, đổi mới sáng tạo, trách nhiệm xã hội và phát triển xanh đang trở thành những tiêu chuẩn quan trọng quyết định khả năng tồn tại và phát triển của doanh nghiệp trên thị trường.

Chất lượng và đổi mới sáng tạo là nền tảng

Nếu trước đây nhiều doanh nghiệp đặt mục tiêu tăng trưởng doanh thu và mở rộng quy mô lên hàng đầu thì hiện nay, chất lượng tăng trưởng mới là yếu tố quyết định sức cạnh tranh.

Những năm gần đây, thị trường liên tục ghi nhận các vụ việc liên quan đến hàng giả, hàng nhái, gian lận thương mại hay quảng cáo sai sự thật. Không ít thương hiệu đã phải trả giá đắt vì đánh đổi chất lượng lấy lợi nhuận trước mắt. Trong khi đó, các doanh nghiệp duy trì được vị thế trên thị trường thường là những đơn vị kiên trì đầu tư cho chất lượng sản phẩm, công nghệ sản xuất và xây dựng uy tín thương hiệu.

Theo các chuyên gia, trong thời đại số, niềm tin của khách hàng chính là tài sản lớn nhất của doanh nghiệp. Một thương hiệu có thể mất nhiều năm để xây dựng nhưng chỉ cần một sai phạm cũng có thể đánh mất toàn bộ uy tín đã gây dựng.

Bên cạnh chất lượng, đổi mới sáng tạo đang trở thành động lực tăng trưởng quan trọng. Sản xuất công nghiệp tháng Năm tiếp tục duy trì đà tăng trưởng tích cực. Chỉ số sản xuất toàn ngành công nghiệp trong tháng ước tính tăng 3,3% so với tháng trước và tăng 8,8% so với cùng kỳ năm trước. Điều này cho thấy chuyển đổi số đang mở ra cơ hội lớn cho doanh nghiệp nâng cao năng suất, tối ưu chi phí và mở rộng thị trường.

Theo các chuyên gia của Bộ Khoa học và Công nghệ, chuyển đổi số không đơn thuần là ứng dụng công nghệ mà còn là quá trình thay đổi toàn diện mô hình quản trị và phương thức sản xuất kinh doanh. Doanh nghiệp nào chậm đổi mới sẽ đứng trước nguy cơ tụt hậu ngay trên chính thị trường của mình.

Doanh nghiệp nào chậm đổi mới sẽ đứng trước nguy cơ tụt hậu ngay trên chính thị trường của mình. Ảnh minh họa

Kiến tạo giá trị dài hạn cho nền kinh tế

Một doanh nghiệp phát triển bền vững không chỉ tạo ra lợi nhuận cho cổ đông mà còn phải tạo ra giá trị cho người lao động, cộng đồng và xã hội.

Đây cũng là tinh thần xuyên suốt trong các chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước thời gian qua. Nghị quyết số 68-NQ/TW về phát triển kinh tế tư nhân đã xác định khu vực kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng của nền kinh tế. Tuy nhiên, động lực ấy chỉ có thể phát huy hiệu quả khi được xây dựng trên nền tảng tăng trưởng xanh, đổi mới sáng tạo và phát triển bền vững.

Trong bối cảnh các thị trường xuất khẩu lớn như châu Âu, Bắc Mỹ ngày càng áp dụng nhiều tiêu chuẩn xanh, yêu cầu truy xuất nguồn gốc và trách nhiệm xã hội, phát triển bền vững không còn là lợi thế cạnh tranh mà đang trở thành điều kiện bắt buộc để doanh nghiệp tham gia sân chơi toàn cầu.

Con đường phía trước chắc chắn còn nhiều thách thức. Song thực tiễn đã chứng minh rằng những doanh nghiệp đầu tư cho chất lượng, công nghệ, con người và trách nhiệm xã hội luôn có khả năng chống chịu tốt hơn trước biến động. Trong cuộc cạnh tranh ngày càng khốc liệt, phát triển bền vững không chỉ là lựa chọn đúng đắn mà chính là con đường tất yếu để doanh nghiệp Việt nâng cao năng lực cạnh tranh, khẳng định vị thế và vươn xa trên thị trường quốc tế.

Hà Trần